

Latweeschu Awises.

No. 49.

Zettortdeenâ 8. Dezemberî.

1866.

Zaunas sinnas.

Behterburga. Augsts Keisers pawehlejis, ka buhs isdoht 9 million naudas eeksch Tresorscheinehm. Ohtra pawehleschana isnahkusi, ka taggad katram zilwekam brihw eeksch Widssemmes muischas pirkt un trescha pawehleschana par semneeku mahju pahrdohschanu Kur- un Widssemme.

Ministers Miljutin ar schlaggu dikti faslimmis. Pats augsts Keisers brauzis sawu deeneri apmekleht. Trihs dakteri winnu ahrste un sakka, ka effoht masu leetu labbaks. Deews to warr sinnaht, woi augstu fungu isdseedehs; weena kahja par wissam nonemta.

Paiks eeksch Behterburgas effoht dikti nejauks. It deenas lihst. Us eelahm irr dubli, ka kahjahm gandrihs newarr isbrist. Gais is ir tahds miglains un bees, ka newarr atpuhstees un dauds zilweki ar krukhtim fahrgst.

No **Odeffas** raksta, ka us to jaunu eisenbahn no pilfata Baltas us leelu pilfatu Odeffu pee melnas juh-ras pulks labbibas eijoht. Effoht tik dauds labbibas, ka nespehoht wissu ar eisenbahn dsiht prohjam. — Geksch gubernijas Bodolias irr tik dauds labbibas sakrahjusees, ka newarreschoht eeksch 2 gaddeem wissu labbibu aisdsiht. Taggad to eisenbahn no Baltas taishs wehl lihds Olojopol. Lihds schim labbibu un wissu zittu prezzi ne mas nespehje us pilfatu dsiht, jo pilfati bija lohti tahli un zekli flikti; kamehr ta eisenbahn gattawa, nau par tahleem un flikteem zekkeem ne kahdu behdu. Gar Baltas eisenbahn irr leeli spihkeri

ustaisiti, kur wissadu prezzi, to eisenbahn nespehje west prohjam, sakrahj.

Warschawa. 22. Nowemb. deenâ eeksch Warschawas diwi junkerus no 4ta kasaku pulka noschahwe. Schee jauni zilweki, abbi 26 gaddus wezzi, bija ar Pohleem Kreewu waldischanai pretti turrejuschees.

Kursemme. Augsts Keisers Pilskalna pagasta wezzakam, Jurrim Spital un Pastendes pagasta wezzakam, Jannim Kasman un Stendes pagasta skrihwerim, Behteram Diezman sudraba medaillus (gohda sihmes) dewis. Tapat eeksch Widssemmes tahdas gohda sihmes dabbusjuchi Dullera muischas pagasta preekschneeks, Jonas wahrdâ, Praslawas muischas pagasta preekschneeks Kretschmans un Salkas muischas pagasta preekschneeks Lepe. — Wissi schee wihri sawos ammatos ruh-pigi un taifni bijuschi un augsts Keisers sinn tahdus wihrus gohdaht zitteem pagasta preekschneekem un teefas wihreem par mahzibu un preekschsihmi. Kats, kas us laukeem dsihwojis, jau buhs dsirdejis, ka pagasta lohzekli dikti schehlojahs par pagasta preekschneekem un teefas wihreem, ka tee nedarroht pehz taifnibas. Tahda schehlofchana un fuhdseschana ne mas nau gudra. Kas tad tohs pagasta preekschneekus un teefas wihrus zek? woi tad laudis nau paschi tee zehlaji? Un woi laudis paschi nau teefas wihru un preekschneeku kahrdinataji? Newarr saprast, kur laudis tahdu ammatu eedabbujuschi, ka dohma ar dahwanahm teefas azzis apstulboht. Ja gribbetu laudim tizzeht un klausih, tad gan buhtu jadohma, ka par wissu Kur- un Widssemmi nau ne weens weenigs taifns teefas

kungs jeb teefas wihrs; bet ta leeta gan buhs tà, ka lauschu firdis irr netaisnibas pilnas un kam ar netaisnibu firds irr pilna, tas pee sawa tuwaka, lai tas nu buhtu sems jeb augsts, tahdu paschu netaisnu firdi dohma atrast. Atrohnahs dands tahdi Latweefchi, kas to ne mas neturr par grehlu dahwanu pehz taisnibu pahrgrohsiht jeb zittus luhgt, ka tee to darritu.

Rihgas Wahzeefchu awises raksta, ka isgabjuschà nedekà mas prezineeks no kahda masa pilfatina nahze us Rihgu pee leela Rihgas kantorneeka daschadas prezzes pirkt. Kantorneeks negribbeja prezineekam ne kahdas prezzes doht, ja schis papreeksch ne-aismafsa 500 rubl., kas wehl paraddà bija par nemtu prezzi. Prezineeks masais aismafsaja riktigi tohs 500 rubl. un luhdse, lai wehl dohdohht prezzi par 1200 rubl. Prezineeks fohlija to prezzi tuhda aismafsaht, lai kantorneeks tillai nahloht ar gattawu kwitanzi us prezineeka kohrteli. Kantorneeks darra kà prezineeks luhdse, ainesch schim riktigu kwitanzi, eedohd prezineekam rohka un gaida us sawu naudu. Prezineeks iswehl sawu denkelbuch naudu mafsahht, bet peepeschi winsch nogihbst un nokriht pee semmes. Kantorneeks pahrbihstahs un isstreen ahra palihgu mekleht, atrohn zittus zilwekus un steidsahs ar scheem pee slimma prezineeka; schis pa to laiku atkal atdsihwojees un labs palizzis. Kantorneeks prassa sawu naudu, bet prezineeks fakka: juhs effat man kwitanzi dewuschu un es jums naudu; kad es jums to naudu biju dewis, tad es nogihbu. Abbi taggad pee teefahm, un rahdahs, ka prezineeks gribbejis kantorneeku peekrahpt.

Pee kantorneeka Witt eeksch Rihgas ittin smalki gehrbtas gaspaschas, ko jau par dahmahm fauz, irr seltu kehdi un wehl zittas labbas leetas sagguschas. Taggad effoht eeksch Rihgas stipri jawaktejahs no sagteem, jo taggad effoht dands tahdi augsti sagti, kas tik smalki isgehrbti un tik lepni nessahs, ka ne mas newarr dohmaht, ka tahdi laudis mahht tahdu nejauku ammatu strahdaht. — Nammà kahdà us Kattrihnes damma, Berl nammà, atradde saldada atraikni, Odde Koppe, sawà gultà nohst. Atraikne bija, tà israhdi-jahs, no slepkaweem nosista. Winnas meita, arri saldada atschkirta seewa, Anna Sarring, irr taggad fanemta un preeksch teefahm westa; jo rahdahs, ka schi pee mahtes nahwes arri buhs wainiga. —

Berline. Grafs Bismarcks atkal mahjäs un darbojahs wissus seemela Wahzsemmes waldineekus fabeedroht. Nahkoschà gaddà Februar mehnesi scho fabeedroschanu fahlschoht. Wissi seemela Wahzsemmes masi waldineeki stahwehs appaksch Bruhschu kehniina sinnas. Kahdus liffumus pee schis beedribas eezels, to taggad wehl nesinn. Starp seemela Wahzsemmes waldineekem irr dands tahdi, kam masas walstis un mas

spehka irr. Kad schee masi waldineeki dabbus pee Bruhschu maktiga kehniina peespeestees, tad teem buhs leelaka drohschiba dsihwoht. Mas kehniinsch nespehje leelam pretti turretees, bet kad masi kehniini fabeedrojahs wissi kohpà un peeturrahs pee kahda leelaka un stiprata, tad arri stipri eenaidneeki masam un wahjam waldineekam ne ka nespehs padarriht. Schis waffaras larsch israhdiija, zil weegli masi kehniini, kas nau pee leela kahda peespeeduschees un ar to fabeedrojuschees, no spehziga kehniina teel uswinneti. Lai tà us preekschu ne-ectu, tee masi waldineeki taggad padohdahs appaksch Bruhschu kehniina spahrneem.

Bruhschu awises raksta, ka kehniinsch grafam Bismarkam un zitteem augsteem kungeem un karra wirjueekem, kas zaur sawu gudribu un ruhpihu publeschanohs Bruhschu walstei tahdu leelu labbumu darrijuschu, katram schinkohs 250 tuhkst. dahlerus. Bet fakka, ka grafs Bismarcks scho naudu nenemfchoht pretti.

Berlines landags wehl nau sawu darbu pabeidsis; winnam darbs ne mas labbi ne-eet us preekschu, jo landaga wihi nau weenprahrtigi; katram saws padohms. Taggad landags irr nospreedis, zil naudas brihw isdoht preeksch basnizahm, augstahm un masahm skohlahm. 35 tuhkst. dahlerus wehlejis isdoht, ka skohlmeistereem warretu labbaku lohni doht. Landagà arri fehsh schihds kahds. Schis taggad luhdsis, lai eezekohht tahdu liffumu, ka arri schihdu brihw zelt par skohlmeisteru pee augstahm skohlahm (universteteem). Winnam atbildejuschu, ka to leetu waijaga smalkaki apdohmaht un ismekleht, lai taggad paleek meerà, un schihds arri palikke meerà.

Nahkamà swehtdeenà gaida Berlines pilfatà Sakschu kehniinu un winna dehtu. Tanni paschà pilfatà taggad us 2 weetahm irr usgabjuschu tahdus blehschus, kas pakschu naudu taifa; weenà weetà taifija pakschu sudraba naudu, ohtra atkal papihra naudu.

Estreikeru semme. No Estreikeru keisera brahta, Mechilas keisera, wehl newarr ne kahdas flaidras sinnas dabbuht. Zitti fakka, ka winsch jau effoht us juhru, zitti atkal fakka, ka winsch greefees atpakkat us Mechilu un wehl ne-effoht sawu walsti atstahjis. Franzuschu saldadi, kas lihds schim keiseru fargaja, arri taifahs eet us mahjahm, jo Franzusis apnizzis wissai pasalei par fargu buht. Seemel-Amerikaneri, kam Mechilas semme pee rohkas irr, taifahs Mechiko buntneekem eet palihgà. Mechilas keiseram tur nau wairs ne kahda palikschanà.

Darmstadt. Karra generalis Stokausen, kas bija no karra teefahm apfuhdsehts, ka winsch ne-effoht sawà karra deenestà isgabjuschas waffaras karra labbi usweddees, pats noschahwees. Kas nu sinn, woi wihrs wainigs bijis?

Wirttemberg. Schè taggad smalki isskaltijufchi, zif tur eedsihwotaji un zif lohpi. Wirttembergà walda kehniensch, winna draudsene irr Kreenu Keisera mahsa. Za semme nau tif leela kà Kursemme, bet tur dsihwo lihds 2 million zilweki; tur irr weens simts 4 tuhft. 527 sirgi, 284 ehsefi, 974 tuhft. 917 gobwju lohpi, 703 tuhft. 656 aitas, 260 tuhft. 504 zuhkas, 30 tuhft. 262 kasas un 90 tuhft. 366 bischu kohfi. Mäsa, bet baggata semme.

Englante. Taggad tillai aprehkinajufchi, kahda leela skahde zaur pluhdeem zehlfes. 30 zilweki irr noslihtufchi, 2685 irr no uhdeneem pohstiti. Pee lohpeem un laukeem irr skahde bijusi par wairak ka 2 million rubl.

Londones museumä (museums irr tahds namé, kur daschadas wezzas leetas glabba un rahda) irr 2 leelas sahles pilnas ar wezzeem lihkeem, ko no Egiptes semmes atweddufchi. Schohs lihkus sauz: Mumien. Tee wezzu wezzi Egipteri pratte tahdu gudribu, lihkus tà schahweht, ka tee celsch daudi simtu gaddeem nepalikke par truhdehm. Tà kà Jahsepinsch sawa tehwa Zehkaba lihki no ahrstehm ar balsamu likke swaidiht, tà arri wiffus Egiptes kehniinu lihkus ar balsamu swaidija, smalkä audekli ectinne un tad leelös nammös, kas appafsch un wirs semmes bija, glabbaja. Taggad us Londones museuma nammu Warausa lihki atweddufchi. Us jahra wahka irr kehniina Waraus wahrds cekalts; winnu sauz: Waraus Miferinus. Schis Waraus waldija celsch Egiptes semmes pirms wezztehws Ahbraams bija dsimms. Warr aprehkinaht, ka schis lihkis stahw 4 tuhft. gaddus, jo 22 simts gaddus tahds kehniensch, ar wahrdu Miferinus, celsch Egiptes waldija. Tà raksta Englantes awises.

Italia. Venezias pilfatä, kur preekfch ihfahm nedellahm Italias kehniinu ar leelu gohdu un preeku sagaidijufchi, taggad leels dumpis bijis. Leels pulks darba wihru bija salaffijees un blahwe, lai dohd maifi un darbu. Papreekfch polizeja gribbeja darba wihrus ar rupjeem wahrdeem aisdihht, bet wihri blahwe un brehze wehl jo traklakti. Meerä dewahs, kad apfohlija 400 wihreem darbu doht.

Egiptes kehniensch wiffu tà darra, ko winsch dsird, kà Giropias kehniini darra. Giropias waldineeki taggad wiffur eetaifa landagus, winsch taggad pee saweem Turkeem arri landagu eezehlis. Turkeem pascheem buhs tohs landaga wihrus zelt; tad tee faees Aleksandrias pilfatä, kur Egiptes kehniensch walda un tad spreedihs, kahdus jaunus likkumus buhs eezelt. Redsesim, kas tur isnahks. Woi tad Turki jau buhs tif tabt mahziti, ka spehs landaga wihru darbu strahdaht?! —

Ahrprahstigs fugga-fapteinis.

(Slattees Nr. 48.)

„Zai juppis manni rauj.“ — tà kapteinis ar aif-smalkufchu balfi blahwa, — „ja tahdam plahstera smehretajam pallausfchu, kad eedrohschinajahs, mannim aisseegt wihnu dsert! Gij pee kahka! Ja wehl reis tif aplam runnafi, tad tewi juhrä eegahfufchu! Un tu puika, us ko gaidi? Peeleij glahfi! Peeleij ahtri!“

Un nu kapteinis weenam smalkam bohndeeke kundsinam peegreesdamees to is-sohboja fazzidams: „Zums gan sohina weetä ohlehts, — bet par to? Dseedahht taf mahkat kà laidigalla. Nu tad dseedajat mannim kahdu lustigu stikli!“

Pee scheem wahrdeem leelmahtes un preilenes taifi-jahs pee aiseefchanas, bet bohndeeks farahwees atbildeja: „Kapteini, ja tahdä wihse ar mannim runnaseet, tad teescham nedseedaschu. Kam zaur tahdu nepeeklahjigu wallodu gohdu dohmajat pelniht, woi semim, woi sawam fuggim?“ To fazzijis smalkais kundsinch faihdhis un peeri sakrunkajis aiskwahs. Es gan arri labprahht buhtu gahjis, bet tomehr palikku atpakkal, gribbedams sinnaht un redseht, kahdu trakribu kapteinis wehl padarrifchoht.

„Ja ohlehtneeks negribb dseedahht, tad lai wels winnu rauj!“ tà kapteinis brehza, „bet es taggad jums ihstu fuggineeka dseefmu dseedaschu. Klausatees!“ Un nu winsch weenu nejauku dseefmu dseedaja par weenu juhras brauzeju, kam fuggis fadraggahhts tizzis un ko auka un wilni juhras dibbinä guldinajufchi, kur nu winsch gulloht ar bahlu waigu un ar stihwahn azzim, juhras eedsihwotajeem par faldu barribu. Par to schausmas muhs pahrnehma redsedamus, ka dseedatajam tahds pats bahl waigs un tahdas paschas stihwas azzis bija, kà tam apdseedatam juhras brauzejam. Mehhs tadeht lohfi preezajamees, kad kapteinis, sawu breefmigu dseefmu beidhis, aiskahja.

Pirms gulleht gahju, wehl dewohs us fugga wirspuffi, kur leels pulks reisneeku apfahret staigaja un par kapteina brihnifchfigu istureschanohs runnaja. Abbi fugga wirfneeki ar dakteri runnaja un to skaidri warreja redseht, ka tufschu wallodu newilka un par garru laiku nerunnaja, bet par lohfi wajadfigahm leetahm.

Par kahdu brihdi dakteris mannim tuwojahs un fazzija: „Nakts buhs nejauka un Anglijas krafftuwumä. Es labprahht wehletohs, ka lai mehhs nebrauktu ar tahdu ahtrumu.“

„Kapehz tà wehlejatees?“ tà atbildeju; „mehs wiffi effam kahrigi sawu reisofchanas mehrki jo driht panahht. Nu jau 13 deenas pagahjufchas, kamehr zekä effam taifijufchees. Zaitam taf riht Anglijas krafftu redsesim.“

„To gan labpraht gribbu tizzeht,“ — tà dakteris atbildeja, — „bet es bihstohs, ka usfreesim feklà. Ruggis nefstreen pa riktigo zellu. Un tomehr kapteinis stuhmannim stipri un ar swehteem lahsteem peekohdinajis, lai weenumehr fuggi us to paschu pussi stuhrejoht. Stuhmanna prettirunnaschanas kapteinis ne maj nau peenehmis. Ko juhs par to dohmajat, tà kapteinis schodeen pret reisneekem isturrejees? Woi par to ne-essat brihnijuschees?“

„Kà tad ne?“ — tà atbildeju. — „Mannim leekahs, ka wihs pahraf dshris.“

„Zuhu taifniba“ — tà dakteris — tomehr winsch ne ween stipri irr peedsehris. Prahts wiham fajaukts. Zhpaschi kamehr winnam seewa mirruse, tamehr par riktigu zilweku ar pilnu sapraschanu nau turrans. Winsch to arri pats labbi sinn un tadehl ar stipru dserschanu launu garu gribb walduht. Bet jo trakkal nelaimigais dserr, jo launais gars paleef trakkats. Es jums to ilgaf nedrihstaju flehpt, jo ja wiffi kapteinim pretti neturresimees, tad bes schelastibas wiffi kohpa bohja eesim.“

Weens no teem wirsneekem taggad dagahja pee daktera un fazzija, ka kapteinis taggad gulloht. Winsch, tas wirsneeks, tadehl effoht pawehlejis, lai fuggi ap-turroht, ka til ahtri wairs nefkreijoht.

„Mehs taggad“ — tà wirsneeks fazzija — „12 juhdses par stundu brauzam un ja wiffu nakti ar tahdu paschu ahtrummu us preekschu steigimees, tad riht agri feklà usfreesim. Tadehl fugga skreeschanu esmu ap-turrejis, ka 6 juhdses par stundu ween eet. Tà mums atleef wallas, par to aprunnatees, kas ar kapteini jadarra. Jo kamehr us brihwahm lahjam buhs, tamehr muhscham nelans, ka fuggi us riktigo zellu greescham. Winsch tishcham sewi paschu un muhs wiffus juhras dibbinà gribb nogremdeht.“

„Skaidra leeta,“ — tà dakteris atbildeja, — „ka tahds irr muhsu peenahkums, til labb' Deewa tà zilweku preekschà, trakko kapteini apzeetinacht un fuggi un reisneekus glabht no pohsta. Gan sinnu, ka fugga listumi irr bahrgi. Kapteinim us wahrdi japaklausa un nepaklausichana un dumpis ar nahwes sohdu teef sohdihts. Bet trakkam kapteinim nedrihst pakklausiht, tad fuggi un reisneekus tishcham gribb pohstihht.“

Wehl daschi zitti reisneeki peenahja klahht un mehsh apnehmamees, wiffu nakti nomohda palikt.

Pret rihteem weens no teem abbeem wirsneekem mannim ar rohku metta, lai es winna gullamà istabinà, ko par koji fauz, nahkoht. Tè winsch mannim pee wehsluktura gaischuma weenu rewolweri rahdija. Rewolweris irr pistole jeb masa plinte, kas til gudri fataisita, ka daudi reisehm bes jaunans peelahdeschanas warr schaut.

„No Deewa puffes! Zuhst taf kapteini negribbat noschant?“ tà sabihjees prassiju.

„Tahdas dohmas mannim prahtà nau nahkuschas,“ — tà wirsneeks — „Zuhst nesaprohtat, ko ar scho rewolweri gribbu darriht. Schis rewolweris peederr kapteinim. Es pee winna gultas peelihdis to panehmu un winsch flawehts Deews no meega nau usmohdees. Ka winna trakkam pawehleschanahm wairs nedrihstam pakklausiht, to juhs jau sinnat. Bet kamehr winnam saws rewolweris, tamehr nelaimigais daschu labbu no mums warr noschant, pirms mums isdohsees, winnu apzeetinacht. Redsat, rewolweris ar 6 lohdehm peelahdehts.“

Tà fazzidams wirsneeks wiffas 6 lohdes iswilla un tad atkal peelihda pee kapteina gultas un rewolweri tur pat nolikka, tur to bija nehmis.

Pullsten peejòs no rihta waktineeks issauzahs: „Semme! semme redsama!“

Ku wairs ne tahdas gaidischanas nebija. Bes kaweschanahs fuggi waijadseja us ohthro pussi greeft, jeb — feklà usfreet. Jo tè no ohstas nebija ne wehsts. Breesmigas klintis ween azzim parahdijahs.

Wirsneeki arri sawu peenahkumu darrija un pawehleja, lai fuggi greeschoht us ohthro pussi. Mehsh wiffi preezajamees, redsedami, ka fuggis, pakklausigam behnam lihdsinajams, labprahthigi us to pussi greesahs, kurp stuhmannis listka greessees. Ruggis us labbo pussi greesdamees til stipri kusteja un trihzeja, ka kapteinis usmohdahs.

Kapteinis pa treppehm uslahpis blahwa: „Ka tu isgaisu! Kas irr eedrohschinajees, fuggi us ohtru pussi greeft? Woi wirsneeki trakki palikkuschi?“

Ku pirmais wirsneeks preekschà nahja un fazzija, ka klintis effoht tuwumà un ka tadehl winsch effoht pawehlejis, lai fuggi greeschoht us ohtru pussi. Ja fuggis wehl ilgaku laiku buhtu us preekschu skrehjis, tad breefmigas gals buhtu klahht bijis, til labb' fuggam, tà fuggineekem.

„Ka tu isputtetu!“ tà kapteinis brehza, — „kas juhs par pawehletaju zehlis? Zums zits ne kas nejadarra, ka mannam pawehleschanahm pakklausiht.“

To fazzijis winsch stuhmannim ar pehrkona balfi usbrehza, lai tuhliht par to gahdajoht, ka fuggis us wezzo pussi atpakkal greesdamees klintim pretti skreijoht. Abbi wirsneeki atkal ar dakteri apjautajahs, kas nu jadarra.

Kapteinis tà eekaitinachts lauwa apkahrt staigaja ar swehrodamahm azzim, klussus, nesaprohtamus wahrdus runnadams.

Pirmais wirsneeks peestahjahs kapteinim un prassija, woi nebuhschoht labbat, ja fuggis palikkuschoht skreijoht us labbo pussi, jo klintis effoht tuwumà.

„Mannim juhſu padohms nau waijadſigs!“ — ta kapteinis — „Gita pee ſawa darba un paklaufat mannim ka ſlahjahs!“

Ohtro wirſneeku, kaſ arri klaht nahza, kapteinis ta pat atraidija.

Beidsiht dakteris nahza un ſazzija: „Kapteini, juhs ne-effat weffeli. Jums tas buhtu labbaſ, ja juhs eetu gulleht. Muſts wehſch juhsu weffelibu apſlahdehs. Lubſami, neſmahdejat drauga padohmu!“

„Ka? Es ne-effoht weffels?“ ta kapteinis brehza un tomehr ne-eedrohschinajahs dakterim azzis ſlattitees. „Laikam gau paſchi nebuhsheet pee pilna prahta. Ne kad pee ſpirgtakas weffelibas ne-eſmu bijis ka taggad. Gita proh!“

„Un es jums ſakku.“ — ta dakteris — „ka ne-effat wis pee tahdas weffelibas, ka wehl ilgaku laiku ſchim kuggim warretu par walditaju buht! Woi arri ſinnat, ka zaur juhsu trakkibu 300 zilweki warr bohja eet? Woi ſinnat . . .“

Pee ſcheem daktera wahrdeem kapteinis palikka traks no duſmahm un ſawu rewolweri is ſeſchas wiljis blaſwa: „Kaſ nepaklaufis, to noſchauſchu!“

Nu kapteinis ka ſwehrs pirmajam wirſneekam uſſtrehja wirſu un rewolweri pazeldams brehza: „Behdigo reis juhs praſſu, woi kuggi uſ ohtro puſſi likſheet greestees, woi ne?“

Kad wirſneeks neatbildeja, tad kapteinis matrohsſcheem pawehleja, lai wirſneeku ſanemuht un lai to leekoht dsellēs. Bet ne weens nekusteja, jo wiſſi matrohschi jau bij dabbutuſchi ſinnaht, ka kapteinis ahrprahtigs palizzis.

Kapteinis plohsijahs ka laikam traks zilweks. Wehl reis dakteris danahza klaht, gribbedams kapteini ar labbu eemeerinaht. Kapteinis pazehla rewolweri un ſchahwa uſ dakteri. To paſchu wiſch wehl 5 reis prohweja. Kad neidewahs, tad palikka ta ka apſtulbohts un dakterim ar rewolweri ſweeda.

Nu wiſſi kapteinim uſkritta wirſu un tam ſaſehja rohkas un kahjas, lai gan noſchehlojams wihrs deesgan trakki ſpahrdijahs un pretti turrejahs. Ja rewolweris buhtu bijis peelahdehts, tad laikam leela nelaiime buhtu notikluſe un wairak zilweku buhtu noſchauli tikkuſchi.

Saſeeto kapteini likka uſ gultu un dakteris pawehleja diweem prahtigeem un ſtipreem wihreem, lai pee winna waktejoht un lai no weetas nekustoht. Beidsiht wehl ſarakſtija protokolli, fur wiſſas tahs leetas tikka peeminnetas un iſſklaidrotas, kaſ nu pat bija notikluſchas. Wiſſi wirſneeki un reisneeki ſawu wahrdu protokolim peelikka klaht.

Un nu mehſ, ſlawehts Deews, atkal drohschi pa riktigo zekku warrejam braukt un ohtra deena laimigi eekſtrehjam Anglijas ohtta.

Kuggu teefai ſinnams tubliht ſinnu laidam. Augſti teefaskungi lihds ar diweem daktereem uſ muhsu kuggi nahkuſchi kapteina weffelibu gruntigi iſmekleja. Zaur to, ka winnu bijam ſaſehjuſchi, kapteinis wehl dauds trakkaks bija palizzis. Ta tad tee kungi ſpreeda, ka muhsu dakterim taiſniba un ka kapteinis ahrprahtigs effoht.

Kapteini wedda tahda namma, fur ahrprahtigi zilweki teek kohpti un ahrſteti un noſpreeda, ka kapteinim tik ilgi ſchinni namma buhschoht japaleek, kamehr winna raddi Amerika par to buhschoht ſianu dewuſchi, kaſ ihsu ar winnu buhschoht notikt. —

Bet mehſ reisneeki, laimigi ta ka pa pirktu ſtarpahm iſmukkuſchi, Deewu ſirſnigi teizam un ſlawejam.

Deens kehniſchſigs mahlderis.

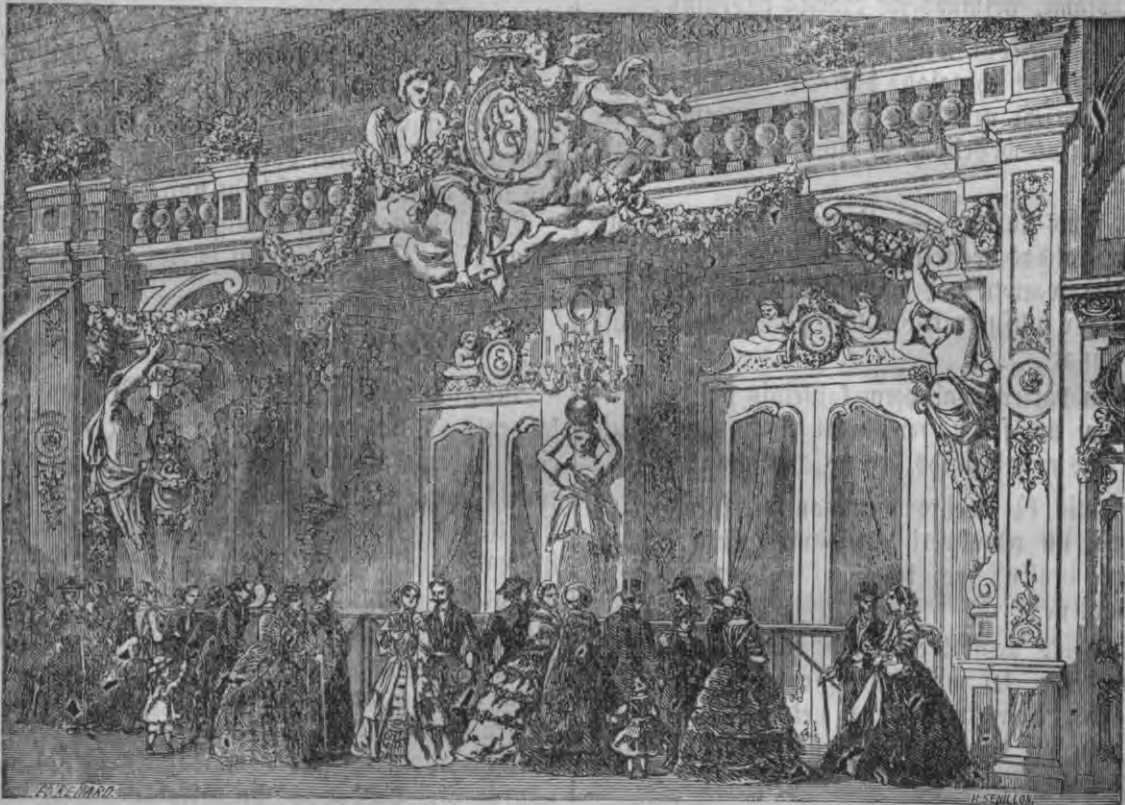
Bruhſchu kehniſch Brikſis Wikums I. mahleja labpraht, kad tik winnam zil ne zil waklas bija, ar eſkas pehrwehm, lai gan tahs bildeſ, kurras wiſch ſawus ſtahtejahtneekus mahleja, arweenu lohti ſlikti iſſkattijahs; tomehr kad kahdureis winnam bilde labbi iſdewahs, likka ais preekeem ſawu ſkunſtbilſchu andelmani pee ſewim atazinaht, kurru allaschin apmekleja, rahdija winnam paſchu laik pabeigto bildi un praſſija, zil winna wehrtis effoht. Kohpmannis winnam iſteikdams darbu brihnum uſteiza un apleezinaja, ka ta bilde brahu ſtarpā 200 dahlderus wehrtis. Kehniſch to dsirdejis appakſch ſewim ſmeedamees ſazzija: „Par to wiſch arri dabbut!“ un aiſſuhtija ohtra deena winnam to bildi ar rehkinumu. Skunſtbilſchu andelmanis aiſmaſtaja tohs 200 dahlderus bei ne kahdas prettim runnaſchanas, likka to bildi dahrga rahmi eerahmeht, peelihmeja weenu leelu bohgenu papihra pee to rahmi un rakſtija tohs wahrduſ tur wirſu: „No wiſſu augſtas majestetes paſcha kunga un kehniina mahleta“ un nolikka to bildi preekſch ſawahm bohtes durwihm. Tas peewilka no minutes uſ minuti arweenu leelaku kauſchu pulku (ſkattitajus).

Kad to kehniſch dsirdeja, palikka wiſch kohti duſmigs un pawehleja kohpmannim, tubliht to papihri nopleht un to bildi eekſch bohtes eenest. Kohpmannis ittin paſemmigi kehniinam likka preekſcha: ka ne-effoht tik baggats, bildes preekſch uſſkattichanahs turreht, wiſch tik pehrkoht un pahrdohdoht, tamdeht arri waijagoht abra iſlikht un to mahldera wahrdu peehmeht. Kehniſch winnam atſuhtija tohs 200 dahlderus un pagehreja to bildi atpakka; bet wiſch atbildeja, ka effoht kohpmannis un waijagoht no pelnas

dfihwoht; newarroht ne uf fahdu wihfi par to firgu laist, par kuru eepirziš; teizu gan, fa ta bilde brahlu starpá diwifimts dahlderus wehrts, bet eefsch andeles winnai irr daudf leelaka wehrtiba; appafsch trihsfimtš dahldereem newarru winnu atdoht. Rehninſch ne-

atbildeja ne weenu wahrdu, nofuhfija to pagehretu nandu un lifka to bildi atpakkaf neſt; bet to bohdí winſch ne kad wairš neapmekleja, nedf arri gahja par to eelu, kurrá winna bija. J. B—d—n.

Keiserenes Eugenas gehrbjams kambaris.

Awischu laffitaji wehl atminnehs, fa preefſch pahra gaddeem atpakkaf Sprantschu semmē Parisē bija ſkunſtes leetu iſrahdiſchana. Schai tiffa uſbuhwehtš leelš, greſnš namš ar daudf kambareem. Starp wiſſeem ſcheem bija weenš jo dahrgi un baggati iſrohtahtš un winnu drihſtjeja noſaukt: „Keiserenes Eugenas gehrbjams kambaris.“ Schiš lohpa ar keiserenes ſahli bija tee wišgreſnakee un wišſkaiſtakee kambari wiſſá tanni leelá nammá un maſſaja teem leetu iſrahditajeem daudf tuhſtoſchus frankus. *) Bet wiini no ſkattitajeem

baggati atpakkaf eſſoht nahluſchi. Wiſſas iſrahdamas lectas, kaš ſchē bija noliktas, bija pahrdohdamas. Arriſan Englantē leelá leetu iſrahdiſchanas mahjá, Sidenham pilli laudihm ſchohs diwi kambarus grihboht rahdiht, un tee wihri, kaš ſcho darbu uſnehmuſchees un kaš ar leelahm naudas ſummahm ſtrahda, pateeſi ſawu aprehkinumu atraddihs un pelau wiinneem netruhš. Klacht peelikta bildite ſcho leppu kambari rahda. —

Wahnu tizibas angli.

Ne fenn Wahzſemmē, kahdá pilſehtiiná weenam mahldera meifteram palikka behrnš ſlimš. Behrna wezzaki, woi nu neſpehdami jeb negribbedami ſahleš piikt, negahja pee daktera palihgu luhgt, bet pee kah-

das awju ſeewas, kaš par leelu labdarri bij iſſlaweta. Schi atnahluſe tuhdat ſazzija, fa behrnš eſſoht apburtš. Ko lai nu darra? — Bet tahdeem ſahleš puhſchlotajeem padohma ne kad netruhſt. Tā arri ſchaj. Wiina teiza: Ka taš, — wihrš jeb ſeewa — kaš nahloſchā deenā trihs reiſ gar mahldera mahju eefſoht, pee behrna ſlimmibas wainigš eſſoht un

*) Weenš frankš muſſu nauda 25 kap. fudr.

flimneeſu zittadi newarroht dſeedinaht, kà ſad burwi jeb ragganu labbi noperroht. Schis brihnuma dalle-reenes ſpreedums bij jazeeſch ſahdai nabaga ſeewinai, ſurrai tai deenà gaddijahs trihs reis gar mahldera meiſtera nammu eet.

Gudrahs wahrdneezeſ padohms beſ ſaweeſchanahs ſkua iſpildihts. Nabadſitei tikka beſ ſchehlaſtibas mug-gura kreetni iſgehreta, tà ſa ſaimineem tik ar mohſahm

iſdewahs, pehz palihga ſleedſoht ſeewinu no wiltnee-zeſ mahzeſtu jeb apburtu naggeem iſpohſiht. Sin-namſ, teeſa drihs blehdneezei un winnas padohma ſlauſitajeem pelnitu algu pehz darbeem iſmaſfaja. Bet woi ſchè attal nau jaluhdi: „Prahtia nahz mahjâs, apgaifmo tumſibâ ſehdedamus un waddi wiſſus ap-maldijuschohs uſ pateſibas zeſſu!“

—b—n—g.

Slud d i n a ſ c h a n a s.

Wehrâ leekama peefohli- ſchana.

Behrenu ſkloſſochanas ammatâ labbi mahzita atraitne, ſas ſelgawâ diſhwo, grihb lihdſ ar ſaweem 2 behrneem arri ſweſchus lauku bebrnus mahziht un par jo lehtu maſſu peenemt pee ſewim foſè un uſraudſiſchana. Klaktakas ſinnas warr dabbuht leelajâ eelâ, Aw i ſ c h u n a m m â. 1

Schè tohy ſinnams darrihts, ſa lohyu muiſcha **Alen**, appaſſch Pot-ſaiſes pee Dohbeles, pa Jurgeem 1867 **taps uſ arrenti dohta**. Klaktakas ſinnas par ſcho arrenti warr dabbuht Potſaiſes jeb **Wahrmeſ** muiſchâ. 3

Deeneſta-wihru kantoris „Ekspreſs“

deeneſta famekleſchanaſ weeta

Nihgâ, leelâ ſmilſchu eelâ Nr. 9.

Wiſſeem gohdigeem deeneſta-landihm par labbu, lai winni abtri labbas deeneſta-weetas atrahd, irr pee deeneſta-wihru kantora „Ekspreſs“ taggad arri weena deeneſta-ſamekleſchanaſ-weeta eezelta.

Tadeht wiſſi tee, ſas weetas melle, ſa kutfcheeri, ſullaini, ſehſ-ſchâs un iſtabas meitas, lai jo ſchiglaki ſchè peeteizahs, ſur winni abtri maiſè tiſs. Turklaht teel tuhliht peeminnehts, lai qarras laiku ſawedamas iſſtabtiſchanaſ nebuhtu, ſa paſſi un atteſtati no pehdigeem deeneſta-ſungeem japeeneſs. Klak lihdſ ſchim wehl nebuhtu deeneſtâ bijuſchi, tee lai iſluhdſahs weenu ſihni woi no pagaſta-teeſas jeb no paſiſtameem ſungeem.

Par wiſſu publihu ne wairal ſa tik 25 kay. ſudr. n. it ſatram deeneſta-meſletajam buhs jamakfa. 2

Weens neprezejees waggare un weens prezejees waggare ar labbahu parahdiſchanaſ un ſas proht pa latwiſki rakſiht, ta prezzeta waggara ſeewa proht lohpu lohpschanaſ un to grihb uſnemt, warr pa Jurgeem 1867 weetas dabbuht un tadeht japeeteizahs **Jumprawas** muiſchâ pee **Bauſſas**, jeb **Wiſſak** muiſchâ pee **Jelgawas**.

Turpat arri prezejuſchees derrigi **kalpi** uſ labbi eeriktetas ſemmes jeb deputates ſalihgſchanaſ warr peeteiktetes, kà arri **puiſchi** un **meitas** uſ labbu lohni, ja pa Jurgeem 1867 grihb deeneſtu uſnemt un pee laika ſaderreht.

Wiſſina un iſchugguna te h j' katlus, ehdamas karrotès, te h j' karrotès un preekſch-leekamas karrotès, te h j' as un frehjuma kan-nas no melchiora un jaun' ſudraba pahr-dohd

M. Th. Thieſe,
Engeliſchu magaiſtne, Nihgâ.

Pilniqi eeriktets **allus** bruhſis ar wiſſu, ſas pee ta waijadſtas, irr tuhdaſ uſ renti dabbujams **Lukumâ**. 3

M. Kurſig.

Weens kanzelejas-ſungs par mehrenu maſſu uſnemmas it uſtiziſti nſtaſiht wiſſ wiffadus rakſtus. Nihgâ, leelajâ kalleja-eelâ Nr. 30. 3

No Bauſſas Krohna pagaſta-teeſas wiſſi tee, ſam ſahdas taiſnas parradu-praſſiſchanaſ jeb peemelleſchanaſ zaur mantefchanaſ, parradu-grahmatahm jeb zaur zittu ſahdu noſaukumu buhtu pee 1865. gaddâ nomirruſcha Zerraukſtes ſtaulebreeda mahjas krohna ſaimneeka **Jahna** Raggâ atſtabtas mantibas, tohy uſaizinati, lihdſ **16. Februari 1867** pee ſchihſ teeſas peeteiktetes, ar to pamahziſchanaſ, ſa pehzak ne weens wairs netaps klauſihts nedj peenemts. Tapat arri tee, ſas tam nelaiſim fo parradâ buhtu, tohy uſaizinata, lihdſ wirſu peeminnetai deenai ſawus parradus peerahdiht, jo zittadi tas parrad-neeks pehz ſittumeem ar dubbultu maſſu taps ſtrahpehts. 2

Bauſſas Krohna pagaſta-teeſâ, 24tâ **Novemberi 1866.** (Nr. 694.) S. W.)

Salkas-muiſchas mahzitaja muiſchâ (3 juhdſes no Jelgawas) no Jurgeem 1867 ta **mohdereſchana taps iſih-reta**. Ta uſueniſchana ſchihſ rentes buhschanaſ it ihpaſchi geldiga ſahdam kreetnam ammatneekam, ſam tur ſawu ammatu lohpsjoht arri pelna buhs. Kam paſiſtohs ſcho weetu uſnemt, lai pee laika uſ Seemas-ſwehtkeem jeb tuhdaſin pehz ſwehtkeem peeteizahs Salkas-muiſchas mahzitaja muiſchâ. 3

No Bauklas Krohna pagasta-teešas wiſſi tee, kam lahdas taiſnas parradu praſſiſchanas jeb peemeleſchanas zaur mantofchanu, parradu-grahmatahm jeb zaur zittu labdu noſaulumu buhtu pee tabs arliſkufchas mantas ta 1866 gadda nomirufcha Zerrauſtes krohna ſaimneeka Jahna Ruklera no Newel-Wahzel mahjahn, tohp uſaizinati, lihds **16to Februari 1867** gadda pee ſchibs teeſas peeteiktees, ar to pamahziſchann, ka pehzal ne weens wais netaps klaufiſts nedſ peenemts. Tapat arri tee, kaſ nelaiſim ko parrada buhtu, tohp uſaizinati, lihds wirſu peeminnetai deenai ſawus parradus peerahdiht, jo zittadi tas parradueeks pehz liſkumeem ar dubbultu maſſu taps ſtrahpehts. 2

Bauklas krohna pagasta-teeſa, tai 24ta Nowemberi 1866. (Nr. 698.) (S. W.) Pagasta-teeſas appaſſchraſts.

No Bauklas Krohna pagasta-teeſas wiſſi tee, kam lahdas praſſiſchanas buhtu pee ta nomirufcha Bauklas pilſlunga pagasta kaudſita mahjas ſaimneeka Gedderta kaudſit mantas, tohp uſaizinati, lihds **22tru Dezemberi 1866** pee ſchibs teeſas peeteiktees, ar to pamahziſchann, ka pehzal neweens wais netaps klaufiſts nedſ peenemts. Tapat arri tee, kaſ tam nelaiſim ko parrada buhtu, tohp uſaizinati, lihds wirſu peeminnetai deenai ſawus parradus peerahdiht, jo zittadi tas parradueeks pehz liſkuma ar dubbultu maſſu taps ſtrahpehts. 2

Bauklas pagasta-teeſa, tai 24. Nowemberi 1866. (Nr. 702.) (S. W.)

Pagasta-teeſas appaſſchraſts.

Pilnigi eerifteta Krohna muiſcha, **Zeemalde**, lahdas 50 werſtes no Ribgas, 24 werſtes no Jelgawas un 17 werſtes no Bauklas, pee Keelupes, tohp uſ 42 gaddem uſ ſubarrenti jeb zaur pahraſtiſchannu no ta lihds ſchinniga rentes-lunga ohtram ardohta. Klahrtas ſinnas par tam warr dabbuht Ribga, Tohra-kalna Amerikaneefchu damſajudmallas jeb Ribga, Schwim-eela, Schaara nammā, **Kahrtā Ariſtapa Schmidta** fantorē. 2

No Jelgawas **Skohlu-inſpektora** tohp zaur ſcho teem wezakeem no lauteem, kurren bebrni Jelgawas Real-ſkohlu (Kreis-ſkohlu) apmekle, ſinnas

darrihts, ka katris ſkohlas-behrns, kaſ to mahzibu (kurſu) ſchinni ſkohla kreetni pabeidſis, no nekruteem par 150 rub. ſ. warr ipirktees, jo tanni 3ſchaja punktā ta 5. Maiji 1857 g. Wiſſangſtali apſtiprinata Jelgawas Real-ſkohlas (Kreis-ſkohlas) ſtatuta (liſkumu) — Pehreburgas Senata awiſes Nr 48 no 14. Juhni 1857 gadda — ſtahw par ſcho leetu tā ka tē nu nahl:

3) „Skohlas-behrneem, kaſ to mahzibu (kurſu) eekſch ſinnaschanahm augſtakajā klaſſe beigufchi un par tam atſeſtati dabbujufchi, atwehlehts, „uſ grunti to Wiſſangſtali apſtiprinatu „liſkumu no 29ta Merza 1839ta gadda „par Real-klaffeem pee eekſch Pauſchu „apgaifmoſchanas Miniſterijuma eefo- „ſchahm ſkohlahm, to rekti, par to „ka tee no nekrutōs eefchanas at- „ſwabbinati, kaſ teem peerihht eet, „eemakſaht krohna kaſſē 150 rub. ſ. „un atſwabbinateem tapht no meefas- „ſtrahpes. 2

Zumprawas muiſchā pee Bauklas atkal dabbujami **ittin labbi kaſſi** par 3 rubl. laſte. 1

Uſ to Krohna-Wirzawas Zahlu ſaimneeka Johann Zahlberga mantibu irr ſunkurje liſta, tapehz Krohna-Wirzawas pagasta teeſa wiſſus tohs, kam praſſiſchanas no Johann Zahlberga buhtu, jeb dohmatu praſſiht, — uſaizina ar pateefgahm peerahdiſchanahm lihds **24to Janwari 1867** gadda, kurſch par to weenigo parradu peemeleſchanas terminu nolifts, pee paſpehleſchanas ſawu praſſiſchanas rektu — ſcheit peemelede-tees. Krohna-Wirzawā, tai 18ta Nowemberi 1866. 2

(Nr. 2193.) Bezakajs: J. Sengall. (S. W.) Teeſ. ſtrihw.: Weinberg.

Leelajā Rundahlē atkal leelahs ſohrnes **labbi dedſinatee keegeti** dabbujami par ne dahrgu tirgu. 1

No Emburgas Krohna meſchafunga warr katru brihdi krittufchu maſku, ſakku woi ſauſu, preedes ſchaggarus, ſahrtes, weetus knuttas un wehl zittu preekſch buhwefchanas geldigus kofhus par lehtu naidu bej ubtrupes dabbuht. Sahlē, tai 24. Nowemb. 1866. (Nr. 293.) 3

Kaſchoku prezje bohde, Jelgawā wils eelā, ſawā paſcha nammā, pee Herrmann Rubiſteina atkal dab- buja leelu krahjumu daſchadas muſ- ſes un krahgus. 2

Grahmatu ſinna.

Ruvat ſnabkufchas un dabbujamas **Friedrich Luſaſa** grahmatu bohde, Jelgawā, wils-eelā Nr. 1, kur Pehre- burgas gaſtufhts, ſchibs grahmatas:

Dſeefmu wainaks mihleem Latwee- ſchu jannektem un behrneem wihts par jaunu preeku. Dotra dakka.

Matka 30 kap.

Geografija. Preekſch draudin un pagastu-ſkohlahm apgabdata. 30 kap.

Iſtābſtiſchana, ka irr gabjis ar tizibas atjamofchanas. (Iſdohta no kriſtigu rakſtu gabdarajeem.) Ohtra dakka. 25 kap.

Laiſa-grahmata, Kuriemmes wezza un jauna, uſ to gaddu 1867. Ar bil- dehm puſchkota. 15 kap.

Mahrtēs mihleſtiba. Zauks ſtabſts no Franz Hoffmanna ſaraſtihts. Latweeſchu walldā pahruſkojis J. Wiſ- ſuh. 20 kap.

Meldinu grahmata, Luttera tizig- geem Wiſjemmē, Kurjemmē un Jg- gannu ſemmē geldiga pee ſawahm Bahzu-Latweeſchu un Jggannu dſeef- mu grahmatahm. Scho grahmatu irr ſagahdajis nelaiſis baſnizas tee- ſas rahtſkungs un Wiſjemmes Leese- res draudſes mahzitajs J. L. G. Pun- ſchel. Seſta drikkē, kaſ irr pilnigala un kam irr peelikkums klabt. 3 rub.

Pafaules ſtaſtini, jeb katram wehrā leekami, pateſi noitikkumi, no paſaules eefahkuma lihds muſhu dee- nahm. Latweeſchu ſkohlahm par labbu ſaraſtiti no J. Gibbeif. 30 kap.

Prizzis Mudris. Paſaules liſtenis. Latwiſti no E. Dūnsberg. 15 kap.

Ruhduls. Zauks ſtabſts, kaſ derr jau- nektem par preekſchſihmi. Latwee- ſchu walldā apgabdahts no Th. Beſ- mann, Seſſawas Kirſpehles ſkohl- meiftera un ehrgelneeka. 20 kap.

Schē ko paſmeetees! jeb: Staſti, ſtaſtini un rihtes no E. J. Schön- berg. 16 kap.

Trekus ſummoſs, pirmajs, preekſch ſmeektu mihlotajeem no Chr. Schön- berg. 20 kap.

Atbildeedams Awijchu apgabdatajs: Th. Kupffer.

No genſures atwehlehts. Jelgawā, 5. Dezemberi 1866 gadda. Nr. 176.

Druckahs pee J. W. Steffenhagen un depla.

(E klabt peelikkums: Baſnizas un ſkohlas ſinnas.)

25 Basnizas un fkolhas finnas.

Weens Kungā, weena tizziba, weena kristiba.

Zaunas finnas.

Rehwelē pee leelahs ohstas arween darba papilnam, un talabb augstajš krohnis ihpafchi saldatu pulku nolizzis, kas lai tur strahda pee kerra-ohstas. Zitteem no fcheem saldteem taggad lihds kà pawehleschana atnahkufe, lai no Rehwelēs aiseet us Kronstatti, tur attal strahdaht. Kahds pulzinsch no fcheem saldteem, kas no Ewangeliskas Luttera tizzibas, sawā starpā fametta 130 rubl. un fcho naudas gabbalu jaunai Zabna basnizai Rehwelē dahwinaja, lai par to basnizai gabdatu altara lukturns. Es to fchē lassitajeem stahstu, lai tee man lihds preezatohs, ka muhsu behrni, saldatōs aishajuschy, wiffi sawu tizzibu ne-aismirft, bet teem Deewa wahrdeem, fo mahjās mahzijusches, arri darbōs mahf atspihdeht. Schee Rehwelēs saldattini, kas no sawu fweedru pelnas 130 rubl. preefsch Deewa namma uppurejuschy, laikam tā nedarra, kà zitti saldati to mahf darriht, un wezzai mahtei, kas mahjās dehlam pakkal rauda, neraaksta wis grahmaty pehz grahmatas, lai dehlinam tik naudu un akka naudu fuhtoht. —

Laujaanes pilsehtā, Schweizē tanni 31. Juli nomirris Don Manuel Matamoros. Schis dedf-gajs Kristus-leezineeks, zitreis Spanijas offizeers, lihds ar saweem draugeem Spanijā par to bija eeliks zee-tumā, ka Bihbelē bij lassijis un ka pehz Bihbeles ween gribbeja dsihwoht. Zee-tumā ilgus gaddus gruhti no-wahrdfinahs, beidsiht to spreedumu bij dabujis, ka us 11 gaddeem tohp nodohts pee gruhstakeem krohna darbeem arrestantu rottā, krohna fuggōs (galehrōs). — Wiffu semmju Ewangelijuma-tizzigee un dauds kehniini pee Spanijas kehniinens bij aishaiduschy luhgshanas-grahmatas, lai fchim tizzibas leezineekam strahpi atlai-choht, jo Bihbeli lassiht no pascha Pestitaja effoht pawehlehts. Kehniinene to gruhtu strahpi nu gan atlaida, bet pawehleja, ka Matamoros ar saweem beedreem lai pawiffam no Spanijas ifeijoht un wiffu sawu muhschu tehwa semmē atpakkal nenahkoht, ja faklu negribboht saudeht. — No tehwa semmēs istumts, Matamoros aishajja us Schweizē un tur stipri mahzi-damees, fajja fataiftees us mahzitaja ammatu; bet no zee-tuma bij mantojis ne-ifahrstamu flimmibu. Lai gan flims un wahjisch buhdams, tak Matamoros wehl strahdaja preefsch debbes-walstibas. Nr 2 angstu, baggatu dahmu palihgu winsch eetaifija 2 fkolhas

preefsch Spanijas jaunekleem un meitinahm. Zau-nohs Spaneeschus, kas winnam bij peebeedrojusches, winsch mihligi mahzija un waldija. Bet wahjiba un drudsis winnu pahrnehma arween wairaf. Rezif deenas preefsch sawas nahwes Matamoros bija rakstijis tā: „Manš dahrgajs Pestitajš manni gaida; ar katre azzumirkli Winsch man arweenu wairaf un wairaf fadraudsejajs; arweenu wairaf un wairaf Winsch paleek mans mihlakajs, pehz ka ween ilgojohs.“ — Matamoros nomirra 32 gaddus wezs. Waj temi, mihlajš lassitajš, neweens pat ar zee-tuma strahpi no Bihbeles newarretu aishdih? —

Rihgā tanni 23. Nowemberi paschas Rihgas basnizas-teefas aprinka mahzitaji fanahkuschy us sawu sinodi Pehtera-basnizā. —

Sinna wiffahm deenestu-meitahm no Luttera-tizzibas, kas Pehterburgā jau irr waj us Pehterburgu dohma dohtees. Tas nau teizams, kad kas tik leelā pilsehtā kà Pehterburga, atrohdahs bes palihga, patwehruma un padohma-deweja. Jau dascha deenestu-meita pee meefas un dwehfeles bohjā gahjust, tadeht ka nesinnaja kur kertees, kad kahdās behdās bija eekrittusi, nemahzeja gohdigu pajumtu un mittekli at-raft, kad bes weetas palikka. Dauds irr nomaldijuschahs grehku zelloš un fa-eeschanās ar pahwehrtiteem zilwekeem, tadeht ka winnahm ne raddu ne passihstamu nebija, kur brihwstundās buhtu warrejuschas pakawe-tees. Dauds ilgi apfahrt blandahs un meklejajs un beidsamu kapeiku istehre flittā un dahrgā peemeschanas-weetā, kamehr deenesta-weetu atrohd, tadeht ka nesinna, kur ihsti pehz to buhs prassiht. Tapehz to padohmu ne weenai meitai newarr doht, lai — kad zittahdi mas warr istikt — no sawas dsimtenes atstah-jahs un fweeschumā wehl nesinnamu maifi mekle. Bet lai nu tahs, kas to jau irr padarrijuschas, us preefschu wairs ne-irr atstahtas un weenas pamestas fweeschumā, bet lai wajadshas laikā tahm netruhft palihga, patwehruma un padohma, tad mehš no Kristus mihlesti-bas dsihti ar Deewa palihgu spreeduschy eezelt

Ewangelijuma-tizzigahm deenestu-meitahm glahbschanas mahju.

Schinni mahjā ewangelijuma-tizzigahm deenestu-meitahm schahdi labbumi gaidami:

1. Wiffas, kam weetas nau, tē pehz weetas warr prassiht un kad weetu dabujuschas, tiklai 40 kapeikas tahm makajamas.

2. Wiffas, kam weetas un peemeschanahs nau, tē Dabbuhs tihru un peeklahjigu peemeschanohs un labbu ufturu par 15 kap. no deenas. Kad ne til daudš naudas tahm nau, tad tahm eedohs darbu, ar ko to warr nopelniht.

3. Wehl leelaks labbums buhs tahm, kas bes mittefchanas ifkatrā mehnesi eemaksa 15 kapeikus, prohti:

Winnahm, kad bes weetas paleek, preekfch wiffahm gittahm peeuemfchana glahbfchanas-mahjā apfohlita.

Winnahm, kad no sawas lohnes ko pataupijufchas, brihw to nolikt glahbfchanas-mahjas spahrkassē (taupifchanas-lahdē), kur to winnahm glabbahs uš nebalto deenu un kad atrassihš, ar augteem atdohs.

Winnahm brihw fwehtdeenās brihwlaikā tai mahjā no-eet, tur kahdās stundas gohdigi parunnatees un pawiffam to mahju buhs ušfaktiht it kà tehwa-mahju un mahtes kambari fwefchumā, kur mihligi tahm klahf stahwehs ar padohmu un palihgu. —

Ar wiffu to mehš dohmajam pateefigu labbumu fagahdaht ewangelijuma-tizzigahm deenestu-meitahm Peh-terburgā. Tadeht luhdsam wiffas, kas to labbumu gribb dabutees, lai nonahk muhju glahbfchanas-mahjā. To atraddihš Liteinas dalkā, 4tā kwartali, Spafkajas-eelā, Nadeschdenfkajas un Enamensfkajas starpā, 19tā mahjas nummuri, 3fchā kohrtela nummuri. Beemel- detees warr no 1ma Septempera fchinni gaddā fahkoht preekfch pušdeenās no pulksten 9 lihds 11.

Ewangelijuma-tizzigu deenestu-meitu glahbfchanas-mahjas sinnatneeki:

- G. Laaland, mahzitajs; G. G. Nöltingk, mahz.;
- Hoffren, mahz.; v. Mayer, dakteris; A. Glinz.

Wifftu ffohla. *)

Teefa gan, ka nau jabaidahs par tumšibas un blehdibas laikeem, kas pahnemfchoht zilweku tautu wirš semmes. Kas treschā Oktober deenā bijis Wifftu jaunā ffohlas nammā un azzis un ausis tur atwehriš, tam tahdam firds buhs zerribā fpirgufe, ka muhju tehwu- semme ne-eet wis atpakal, bet uš preekfchu, un muhju Latweefchu tauta ir tohp kohpta gan ir patte kohpjahs jo gaddu jo wairak un nedfennahs ween pehz pafaulēs labbuma, bet arri pehz debbesu walstibas.

3. Oktoberi eefwehtijahm Wifftu jaunō ffohlas nammu, ko zeen. dšimtskungs Alphons von der Ropp faweem laudihm, Wifftineekeem un Springineekeem, buhwejis til kohfchu un derrigu, kà retti atraddihš

zittur. (Ja deena bija pafcha dšimtskunga dšimta deena un winsch to deenu ifredsedams parahdija, ka dohfchana winnam labbaka ne kà nemfchana un aug- staka un fwehtaka preeka nau ne kà zittus eepreezinahf.) Ffohlas nams itahw 1½ werstes no Wifftu muifchas pee ta zella, kas eet uš Springu muifchu. No fteege- teem muhreta ehka ar dakstrinu juntu; gauscham leeli lohgi, kà geld ffohlas behrneem gaischuma labbad, ar mehrenahm ruhtehmu, lai fflahde buhtu peezeefchama ruhtes dauftajam. Leelas fmuikkas treppes (kohwenes) ar juntu uš fchetri ftabbeem, kam wirfū Deewa wahrdi tahlu redsamōs rakstōs katru nahzeju fwehti fagaida un katru gahjeju prohjam fwehti powadda, prohti Wahzu wallodā Dahw. dšeesmu gr. 119, 73. un Latweefchu wallodā Dahw. dšeesmu gr. 128, 1. Wiffam juntam apfahrt gar wiffahm pafchohbelehm pehz Schweizu mohdes dehli peelaiſti, kur daschdaschadi jauki raibumi, ar fmalku fahgi ifrohbiti jeb ifrakfiti, finnams bes ne kahdās wajjadšibas, bet tiklai fktiti- taja azzihm par preeku un behrneem par mahzibu ne uš lepnibu, bet uš wiffu kohfchumu.

Robtraufufchi atraddahm pafaulēs laufchu. Leelajā ffohlas istabā altaritis bija zelts ar fwezzehm un pul- lehm. Nodfeedajahm flawas dšeesmu: „Teiz Deewa Kunga wahrdi.“ Jaunpils mahzitajs, A. Bernewig, pirmajš runnatajš, aiffahka no nu pat fwinneteem plaufchanas fwehtkeem un Wahwila wahrdus (Galat. 6, 7.): „Ja tas zilweks ko labbu fehj, to pafchu tas arridfan plaus“ — fihmeja uš wiffu to ffohlas darbu pee jaunahm dwehflehmu, rahdidams ka fehjuma druwa effu behrmu firds, kas pehz Deewa gihmja rad- dita uš Deewa walstibu jaiskohpj — un ka effu jafehj ko labba, lai plaujām ko labba, prohti derrigas finna- fchanas, jo tad sels tautas laime un Deewa wahrdi neifnihziga fehkla, jo tad plausim muhfchigu dšihwo- fchanu.

Wiffu klaufitaju firdis ar fawu mihligu runnu aif- kuffinajis ffohlas nammu fwehtidams eefwehtija un tad wehl abju pagastu wahrdā zeen. dšimtskungam it no firds pateizibas atdewa. Nu fchis pazehlees atkal pateizibu atdewa fawu pagastu fainneekem un lau- dihm, kas winnam pee ta leela darba ar mihlu prahtu palihdfejuſchi; bet peeminneja arri to leelo Kungu, ka kad Tas to nammu neustaiſa, tad darbojahs welti, kas pee ta ſtrahda. (Dahw. dš. 127, 1.) Tapehz arri eefchinkojo ffohlai gresni eefectus fwehtus rakstus, lai tas ewangelijums no Jefu Kriſtu buhtu ihſteni tas garrigajš ſtuhra almins wiffai ffohlas buhfchanai.

Tad lilka preekfchā laffihf to muifchas lahde, pa- gasta lahde un pee mahzitaja glabbajamo fchinkibas rakſtu. Tur bija iſteiktš, ka dšimtskungs fcho ffohlas nammu ar ohtru jaunū ehlu, kur ſtallis, flehtš un

*) Par Wifftu ffohlas eefwehtifchana man rakſti bij atfubtitii no 2 puffehmu; abbus fchē lifti druffabi buhtu pahrdaudš. Tad mih- tajs J. Sp. kungs nenems par kaunu, ka winna jauohs rakſtus fchoreis nolieku pee mallas, zerredams ka winsch uš preekfchu man atkal rakſtus atfubtitibē vor gittahm labdahm leerahm.

wahgufis eekschâ, un ar 24 puhraweetahm semmes (12 puhraweetas gattawas arramas semmes, 12 puhraweetas plawas, 1 puhraweetu dahrsa) Biffu un Springu pagasteem us behrnu behrnu laikeem schinklojohht un ne weenam nebuschoht brihw to nammu waj to semmi skohlai atuemt un preeksch zittas kahdas waijadfibas bruhleht. Tapat peefohla klahht, ka dohschoht no muishas puffes pa gaddu 8 affis dedsinamas malkas. Beidschoht apspreech, ka us preekschu skohlmeistara zelschana atwehleta pagasta rohlâs us tahdu wihsi, ka lai Jaunpils mahzitajs pagastiam peerahda, no kurreem weens buhtu jaismekle un ka lai Biffu dsimtskungs to, kas zelts, apstiprina. Tas wifs bija eeksch ta schinkfibas raksta. Pehz tam nodseedajahm: „Lai Deemu wiffi lihds“ un tad pazehlâs Leel-Auzes mahzitajs A. v. Raison, Dohbeles prahwests, fahldams no ta jau peemineta Dahwida wahrda 127, 1.: „ja tas Kungs to nammu neustaisa, ta darbojahs pa welti, kas pee ta strahda,“ rahdija, ka wiffas behrnu mahzibas pamats un frohnis dsihwa Kristus tizziba un peeminneja no sawahm jaunahm deenahm taggadeja dsimtskunga tehwu un tehwa tehwu, kas ar gudru un taisnu un tizzigu rohku sawus laudis pa pussimts gaddeem waddijuschu us pahrtikschanas un gohda zekkeem.

Tad treschajs mahzitajs, Jaun-Auzes A. Bielenstein, sawu garrigu dahwanu pasneedsa, istullkodams to stahstu no Kapernauma kapteines (Luhf. ew. 7, 1—10.), kas tahs Zuhdu tautas mihlotajs bijis un tahds buhdams teem zehlis basnizu (riktigaki teizohht: skohlû, jo Zuhdeem til weena patte ihstena basniza bija Jerusaleme) un par palihgu winsch sauzis Jesu Kristu, lai darra wesselu to sflimmo maises behrnu. Tapat wiffas pasaules mallâs no Jesus laikeem tautas mihlestiba, masu lauschu mihlestiba peespeduse turrigus un mahzitus zilwekus lauschu skohlâs zelt un kohpt, tahda mihlestiba, kas eedeggupees pee Jesus mihlestibas un pehz Deewa prahta nowehl wiffeem glahbschenu un lai nahk wiffi pee Deewa atsichschanas, bet lai ne-eet pohsta zaur mulkibu un besdeewibu. Schè Biffstineekem arri mihlestiba gahdajuse tahdu kohschu skohlû un tas patš gahdatajs arri no Jesus Kristus rohlahm un wahrdeem gaida luhgdamees wesseligu mahzibu un pastahwigu swehtibu us paschu muhschibu teem saweem laudihm, kas schinni pasaulè ahtri apsirgft grehku fehrgâ. —

Tad atkal atskanneja jauka dseesma no wiffahm muttehm un sirdihm: „Teizi to Kungu, to gohdibas Kehniu swehtu“ — pehz ittin ta gruntiga, riktiga meldina, kâ jau Jaunpils draudse no labba ehrgelneeka waddita un labbu laiku ar labbahm skohlahm apschwetitita fahlfuse pawiffam atnest tohs sajukluschus un agrohstus dseesmu meldirus un fahlfuse pehz teem

jaukeem un wezzeem meldineem (no Punscheta grahamtas) dseedaht. Kaut skohlâs wiffa muhsu tehwasemmè pee tam peepalihdschu! Wiffa dseedaschana basniza un pee mahju pahtareem tad nemtohs jaunâ spehla un kohschumâ!

Beidschoht wehl Sadowsky kungs, Irlawas skohlâs tehws un preekschneeks, Wahzu walloda ar ihsoem wahrdeem Wahzu draudses lohzellus apschwizinaja, un sawu preeku un sawas laimes wehleschanas isteiza aishahdams no ta Jesus wahrda, ko teiza par to kapteini: „tahdu tizzibu eeksch Israela ne-esnu atraddis.“

Ar swehtichanas wahrdeem atlaisti istaigajahm par wiffu skohlâs namma eekschu. Preeks redseht to brangu un gudru eerikti. Diwi skohlâs istabas, weena prahwaka seemas skohlneekem, ohtra mehrenaka waffaras skohlneekem; tai starpâ mass rakstams kambaris skohlmeisterim; ohtra gallâ wehl diwi dsihwojamas istabas, weens jaines kambaris, andkambaris ar smukku pagrabu, englischn kufna un ihpafchi maises zepjamajs kambaris; us behnina diwi gullami kambari behrneem. Tahdu pilnigu eerikti gan retti fur atraddis! — Schinni deenâ diwejas istabas tschetri galdi bij aplahhti, fur zeen. dsimtskungs zeenaja un meeloja wiffus sawus weesus un laudis, augustus un semmus, un te atkal ihsti warreja manniht, kahdas mihlestibas un ustizzibas faites schè faseen kungu un lauschu sirdis.

Lai tas schehligajs Deews tahdu beedribu un dsihwi usturr un us behrnu behrnu laikeem Biffu kungeem un laudihm wiffu swehtibu wairo! A. B.

Kahds wahrds par Irlawas skohlâs swehtkeem.

4.

Tâ nu to labbumu apdohmajuschu, kas mums zaur skohlahm pee garrigas un laizigas dsihwes nahk, laj ihfôs wahrdds to wehl peeminnam, kâ ar skohlâs zelschenu irr gahjis us preekschu. Schis namš, fur schè schodeen dauds zeenijamo weesu sanahkuschu un kas jau wairahk ne kâ 25 gaddus pastahw, til labb kâ tas sinnepa graudinsch labbâ semmè irr eeliks un usauds is par leelu kohlu; jo pehz schi namma zelschanas dauds skohlâs kursemmè irr zeltas un wehl arweenu teek zeltas. Ar skohlâs zelschenu tâ us preekschu gahjis, ka masahl irr tahdu pagastu, fur skohlâs nau, ne kâ tahdu, fur skohlâs irr. Ta Kunga swehtiba irr wiffur pee schi darba mannama, jo deenu no deenas pee mums skohlâs eet wairumâ un lihds ar winnahm wiffas labbas eerikteschanas, kas tautai garrigu un laizigu dsihwi puscho un par laimigu padarra. Tapehz nu mihlee wezzaki, laj ne-essam kuhtri tam Kungam wiffu kungu doht gohdu un pateizibu, kas mums sa-

was schelastibas durwis irr atwehri; zaur tahm mehs pee wiffadas labklahschanas un prahtha apgaimofchanas warram nahkt; jo winna apschelofchanahs pee mums katru rihtu irr jauna un winna mihlestiba irr muhsu widdutaja us wiffseem muhsu zelleem. Steigfimees tadeht kur sinnadami un ka warredami scho leetu pawairoht; jo tad augs, tad sels un laimiba muhs wiffus gaisma zels.

Alf skobla, skobla selta wahrds!
 Tu effi katram mihlsch un gabrds,
 Kas mantoht qribb to laimibu,
 Kas zilweku darr derrigu,
 Gelfsch wiffas dschwes buhschanas
 Un pehz pee debbes laimibas;
 Tam skobla buhs ar tschallibu,
 Tur mahzitees few gudribu.
 Tapehz nu mibtee wezzafi,
 Juhs Kriitus draudjes lohgetti,
 Apzereet schahdu laimibu
 Un Deewa leelu swehtibu!
 Returreet bebrnus mahjinäs,
 Bet suhteet winnus skoblinäs,
 Tad laime, meers un preekt sels
 Un gudriba juhs gaisma zels.

Behz schihs tunnas nodseedaja ar ehrgelu un trumpetu skannu diwi pirmas perschas no tahs dseefmas: „Laj Deewu wiffi lihds“. Tad Sahtes mahzitajs, prahwests Bilterling, ar luhgfschanas un swehtischanas wahrdeem beidsa. It beidsiht nodseedaja wehl no skurfemmes jaunäs dseefmu graham. to 124to dseefmu. Kad ekfamens bija noturrechts, tad wehl Irlawas musika skohlmeisters Behting, ar sawu kohri spehledams, wiffseem weeseem firdis eepreezinaja. Teescham to klaufootes, katram ar Lutteru bij jafalka: „Tam wajadsetu akminim un kohlam buht, ko musikis newarretu pakustinahnt un firdi winnam par lihgsimu padarriht.“ Behz ta nu wiffi weesi schlihras un brauza us mahjahm Deewu teikdami un slawedami par wiffu, ko tee bija redsejuschi un dsirdejusch. Laj Deews dohtu, ka ilkats to ko redsejis un dsirdejis, ispaustu sawas mahjas ar wahrdeem un preekschshmi, laj ta Kunga wahrds tiktu pa-augstinahnts muhsu mihla skurfemmē un laj Winnam weenu spehka slawu no to behrninu muttes fataifitu! — H. B.

• Swehtas Drufkas.

1.

2 Mohf. 24, 9—11.

Tē Mohsus brihnischligu notikkumu mums preeksch azzihm stahda, par ko Deewa behrni tomehr nebrihnahs, tadeht ka kates Deewa behrns to

paschu brihnischligu notikkumu pedsihwojis. Kas scho brihnumu wehl nau pedsihwojis, tas arri nau turrans par Deewa behrnu. —

Mohsus un winna lihdsineeki uskaphj us kalnu. Tapat arri Deewa behrni bes ta newarr buht, ka neuskaphj us luhgfschanahs kalnu. Tapat ka zilweks bes dwašchas wilkschanas newarr peetikt, tapat arri Deewa behrns bes luhgfschanahs newarr buht.

Mohsus uskaphis reds to Israëla Deewu un appalsch Wiina kahjahm Sappira akminu spihdumu un debbes-gihmja skaidribu. — Tapat arri luhdsejam klahjabs. Luhdsejs parwelti nebrehz pehz Deewa. Deews winnam parahdahs. Luhdsejs reds Jauna garriga Israëla Deewu, to krunta sisto, un luhdseja firds teek pahremta no swehtahm schauschalahm un no saldahm schausmahm. Deewu redsht debbes-spihdums un debbes-skaidriba uslez luhdseja firdi un to darra par bagatu un par laimigu. —

Mohsus ar sawahm paschahm azzihm reds to Israëla Deewu un tomehr Israëla Deews nesteepj sawu rohku us Mohsu un us winna lihdsineekeem. Mohsus reds wiffu Deewa spihdumu un gohdibu un tomehr paleek neaistiktis un dschwes. Deewa gohdibas stari to nesadedfina. Deewa uggunigas azzis to nenorihj. — Tapat noteek ar katru Deewa behrnu, kas Deewu luhdsis un kam Deews wiffu sawu gohdibu parahdijis. Deews tomehr sawu rohku nesteepj us to. Wusch paleek dschwes un neaistiktis ka Mohsus. —

Mohsus nepalikta us kalna. Mohsus Deewa gohdibu bes mitteschanahs neskatija. Mohsus atkal kahpa semmē. Bezza cerasta pasauliga buhschana to atkal aptampa. Wusch atkal ehda un dschra, ko Deewa gohdibu skattoht bija aismirsis darriht. Mohsus Deewa pilnigu gohdu un spehku wairs neredseja. — Tapat arri Deewa behrns Deewa pilnigu gohdibu bes mitteschanahs nespehj usskattiht. Deewa behrna firds newarr weenumehr karsta un dedfiga buht. Schihs laizigas dschwoschanas ceraddumi un wajadfibas to atkal aptampj. Wusch atkal ehda un dserr.

Behterburgas Jesus draudse

us fanktee: Peter Trochow, bilketneeks no Twer ar Sappe Nippart no Puhres-muischas Kurfemmē; Jannis Eichmann no Schaggares Leischos ar Marie Martil no Nihgas; Klahw Krubse bilketneeks, atraituis no Salkasmuischas Kurfemmē ar Anne Dhsolin no Straupes Widi.

Vasuzas un skoblas sinu rakstijajs: Gotthard Bierhuff.

No zensures atwehlehts. Jelgawā, 4. Dezemberi 1866tā gaddā. Nr. 172.

Druffabis pee J. B. Steffenhagen un dehta.